

GOVOR MRŽNJE VRAĆA NAS U DEVEDESETE

21.03.2013., H alter, Tamara Opačić

"Govor mržnje Ruže Tomašić i Zdravka Mamića na tragu je vremena u kojem se sustavno sprječavao povratak srpskog stanovništva nakon Oluje", upozorila je Vesna Teršelič iz Documente

"Budući da su društveni odnosi još uvijek poremećeni, govor mržnje je nešto najgore što nam se može dogoditi. Uostalom, on može utjecati i na pravosuđe", upozorila je **Teršelič** na konferenciji koja je održana povodom predstavljanja *Godišnjeg izvještaja o praćenju suđenja za ratne zločine*.

"Počinitelje zločina sve je teže procesuirati. Kvaliteta dokaznog materijala se zbog nepravovremeno i nekvalitetno provedenih istraga smanjuje, a u društvu još uvijek nije stvoreno ozračje u kojemu bi se svjedočilo protiv počinitelja zločina s vlastite strane. Sve je manji interes javnosti za problematiku ratnih zločina", rekla je Teršelič. Voditeljica *Documente* podsjetila je i na zabrinjavajuću situaciju u kojoj se nalaze žrtve zločina. "Žrtve koje su uzalud čekale pravdu još uvijek moraju plaćati parnične troškove suđenja. No u posljednje vrijeme postoje naznake da bi se to moglo promijeniti."

"U prošloj godini zabilježeni su i pozitivni pomaci, poput početka rasprave u nekoliko slučajeva za zločine počinjene nad Srbima u Sisku, Kerestincu, Pagračkoj Poljani i Zagrebačkom velesajmu. Pozitivan pomak vidljiv je i u suđenjima u Srbiji, gdje su osuđena 22 pripadnika srpskih postrojbi za zločine počinjene na području Hrvatske", konstatirao je **Mladen Stojanović** iz *Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek*. Kao negativne pojave Stojanović je izdvojio odugovlačenje s postupcima u kojima su osumnjičeni **Mihajlo Hrastov**, kojeg se sumnjiči da je počinio kazneno djelo protupravnog ubijanja i ranjavanje neprijatelja na Koranskom mostu, i **Petar Mamula**, osumnjičen da je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u Baranji. Među negativne učinke Stojanović je ubrojio i neprocesuirane onih koji su devedesetih protupravno minirali kuće te neriješen status dijela stanovništva koje je deložirano iz svojih domova. "Kako bi se situacija popravila, nužno je poboljšanje međunarodne suradnje između Hrvatske i Srbije, a koja je narušena nakon promjene vlasti u Srbiji, ali i nakon oslobađajuće presude generalima **Gotovini** i **Markaču**", zaključio je Stojanović.

Marko Sjekavica iz *Građanskog odbora za ljudska prava* sporost pravosuđa u hvatanju u koštac s ratnim zločinima okarakterizirao je frustrirajućom. Sjekavica je podsjetio na slučaj **Petra Mileusnića**, civilne žrtve rata. Pripadnici Prve gardijske brigade Hrvatske vojske pred kraj 1991. godine ušli su u obiteljsku kuću Mileusnićevih u Novskoj te su ih pri tom mučili i ubili njegovu kćer i ženu. Pucali su i na njega i pogodili ga u lice, ali on je uspio pobjeći i preživjeti. No Milesunić kao oštećenik u ovom postupku nije doživio pravdu jer je nekoliko dana prije izricanja presuda preminuo.

"Za razliku od civilnih žrtava rata, u povlaštenom položaju su i dalje bivši i sadašnji pripadnicima MUP-a osumnjičeni za ratne zločine kojima država plaća sudske troškove obrane. Nije samo bitna formalna pravda, nego i učinak na društvo u cjelini. Bitno je inzistirati ne samo na daljnjem unapređenju zakonskog okvira koji je dobar, nego i nastavka procesuiranja ratnih zločina i ukazivanja na okolnosti u kojima su počinjeni, Bez toga nema pomirenja", zaključio je Sjekavica.

Vesna Teršelič pozdravila je činjenicu što se unutar Hrvatske napokon počelo govoriti o silovanju i seksualnom nasilju kao kaznenom djelu ratnog zločina. Podsjetila je kako je na suđenjima za ratne zločine tijekom prošle godine na vidjelo izašla i uloga pripadnika nekadašnjeg političkog vrha. **Ivan Vekić** je na suđenju za zločine počinjene u Sisku izjavio kako je u ratu bilo 'puno unutarnjih neprijatelja' i da je među njima bilo 'teško prepoznati neprijateljski nastrojene civile'. Na suđenjima se moglo čuti i kako je tadašnji državni vrh znao za počinjenje kaznenih djela", zaključila je voditeljica

Documente.